Актуальні питання у сучасній науці
№ 3(45) 2026
ISSN 2786-6300 Print

УДК 342.9

https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3(45)-1691-1703

Федчишин Сергій Анатолійович доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, https://orcid.org/0000-0003-3096-3214

ДЕЯКІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Анотація. Стаття присвячена аналізу деяких матеріально-правових аспектів адміністративної відповідальності за порушення права на доступ до публічної інформації. Зазначається, що адміністративна відповідальність є одним із заходів забезпечення законності у сфері доступу до публічної інформації (поряд із дисциплінарною та іншими видами юридичної відповідальності, адміністративним та судовим оскарженням, контрольно-наглядовою діяльністю). Наголошується, що адміністративні правопорушення, передбачені ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП, формують окрему групу інформаційних проступків, що посягають на суспільні відносини у частині реалізації громадянами права на публічну інформацію. Відповідні адміністративні проступки автором класифіковані на: а) «порушення пасивної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації», що визначені ч. 1 ст. 212^{-3} КУпАП (неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено Законом України «Про доступ до публічної інформації»); б) «порушення активної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації», передбачені ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП (порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації», а саме: необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації). Зроблено висновок, що з метою запобігання порушенням та забезпечення ефективної реалізації права на доступ до публічної інформації доцільним є вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства України, зокрема внесення змін до ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП шляхом визнання адміністративно-караними діяннями також оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації та нездійснення реєстрації інформаційних запитів, що дозволить не лише підвищити ефективність захисту права на публічну інформацію, а й сприятиме узгодженню законодавства України із європейськими стандартами, підвищуючи прозорість та підзвітність органів публічної влади.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративні правопорушення, суб'єктивні публічні права, інформація, право на інформацію, публічна інформація, доступ до публічної інформації, конфіденційна інформація, службова інформація, державна таємниця.

Fedchyshyn Serhii Anatoliiovych, Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Administrative Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, https://orcid.org/0000-0003-3096-3214

SOME ISSUES OF ADMINISTRATIVE LIABILITY FOR VIOLATIONS OF THE RIGHT OF ACCESS TO PUBLIC INFORMATION

Abstract. The article is dedicated to the analysis of certain substantive legal aspects of administrative liability for violations of the right of access to public information. It is noted that administrative liability constitutes one of the measures to ensure legality in the sphere of access to public information (alongside disciplinary and other types of legal responsibility, administrative and judicial appeals, and control and oversight activities). It is emphasized that the administrative offenses provided for in Parts 1 and 2 of Article 212-3 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses (CUAO) form a separate group of informational misdemeanors aimed at protecting public relations in terms of citizens' exercise of the right to information. The author classifies these administrative offenses as follows: a) «violations of the passive form of ensuring the right of access to public information», as defined in Part 1 of Article 212-3 CUAO (failure to publish information, the mandatory publication of which is provided by the Law of Ukraine «On Access to Public Information»); b) «violations of the active form of ensuring the right of access to public information», as provided for in Part 2 of Article 212-3 CUAO (violations of the Law of Ukraine "On Access to Public Information," namely: unjustified classification of information as restricted, failure to respond to an information request, non-provision of information, unlawful refusal to provide information, untimely or incomplete provision of information, and provision of inaccurate or false information).

The article concludes that, in order to prevent violations and ensure effective exercise of the right of access to public information, it is appropriate to improve the administrative-delict legislation of Ukraine, in particular by amending Parts 1 and 2 of Article 212-3 CUAO to also recognize as administratively punishable acts the publication of inaccurate, incomplete, or false information, as well as the failure to register information requests. Such amendments would not only enhance the effectiveness of protecting the right to information but also contribute to harmonizing Ukrainian legislation with European standards, thereby increasing the transparency and accountability of public authorities.

ISSN 2786-6300 Print

Keywords: administrative liability, administrative offenses, subjective public rights, information, right to information, public information, access to public information, confidential information, official information, state secret.

Постановка проблеми. Право на доступ до публічної інформації є одним із видів прав громадян, від гарантування та практичної реалізації якого безпосередньо залежить розбудова транспарентної, ефективної та доброчесної публічної адміністрації відповідно до європейських стандартів, обізнаність громадян про діяльність суб'єктів владних повноважень та її результати, а слідом – створення реальної можливості для участі громадян в управлінні публічними справами, реалізації ними політичних, соціально-економічних та інших прав та свобод, що передбачені законодавством України. Загальновизнано, що демократія функціонує більш ефективно, якщо громадськість цілковито володіє інформацією про питання, які стосуються суспільного життя. Поінформована громадськість ефективніше бере участь у прийнятті рішень та формуванні публічної політики органами публічної влади, а також краще її сприймає і дотримується [8, с. 24]. У зв'язку із наведеним вагомого значення набуває вироблення та належне нормативно-правове врегулювання засобів забезпечення законності у сфері реалізації громадянами права на доступ до публічної інформації. Безпосередньо це стосується адміністративної відповідальності як одного із засобів запобігання порушенням у сфері реалізації громадянами права на доступ до публічної інформації та покарання державних службовців та інших уповноважених на те законодавством осіб, визнаних винними у вчиненні правопорушень у відповідній сфері. Лише підкріплені заходами відповідальності права та обов'язки у сфері забезпечення доступу до публічної інформації набувають реального юридичного змісту [9, с.31].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми конституційно-правового та адміністративно-правового забезпечення права на інформацію були предметом досліджень низки вітчизняних вчених. Зокрема, йдеться про таких науковців як І. В. Арістова, А. М. Благодарний, В. А. Глуховеря, О. А. Заярний, Л. П. Коваленко, Б. А. Кормич, Т. А. Костецька, І. П. Кушнір, В. А. Ліпкан, Ю. Є. Максименко, А. І. Марущак, В. Я. Настюк, О. В. Нестеренко, В. О. Серьогін, Т. М. Слінько, О. Б. Червякова та ін. Поряд з іншим вчені аналізували матеріальні та процесуально-правові особливості відповідальності за вчинення інформаційних правопорушень, у тому числі проблеми адміністративної відповідальності за порушення права на доступ до публічної інформації (склади відповідних адміністративних проступків та адміністративні стягнення, що накладаються за їх вчинення; питання провадження у справах про адміністративні правопорушення, що посягають на відносини у сфері доступу до публічної інформації, специфіку протидії інформаційним правопорушенням в

ISSN 2786-6300 Print

окремих сферах та ін.). У свою чергу, низка раніше сформульованих теоретичних положень, висновків, пропозицій та рекомендацій потребують перегляду та розвитку з огляду на приєднання Україною до Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів від 18.06.2009 р. (Конвенції Тромсе), в умовах реалізації інших «треків» європеїзації та впровадження європейських стандартів на шляху реформування законодавства про доступ до публічної інформації та адміністративно-деліктного законодавства України. Окремо слід відзначити й сучасні тенденції розвитку законодавства України у сфері адміністративної відповідальності, зокрема реєстрацію у Верховній Раді України проекту Кодексу про адміністративні проступки (реєстр. № 11386) від 28.06.2024 р., обговорення його науково-експертним середовищем та громадськістю.

Наведені обставини зумовлюють постановку **мети цієї статті**, що полягає у аналізі окремих матеріально-правових аспектів адміністративної відповідальності за порушення права на доступ до публічної інформації, що встановлена ст. 212^{-3} Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) в сучасних умовах реформування адміністративно-деліктного законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ч. 1 ст. 24 Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації несуть особи, винні у вчиненні таких порушень: 1) ненадання відповіді на запит; 2) ненадання інформації на запит; 3) безпідставна відмова у задоволенні запиту на інформацію; 4) неоприлюднення інформації відповідно до ст. 15 цього Закону; 5) надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації; 6) несвоєчасне надання інформації; 7) необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом; 8) нездійснення реєстрації документів; 9) навмисне приховування або знищення інформації чи документів [3]. Вчинення більшості із таких діянь передбачає настання адміністративної відповідальності.

Адміністративні правопорушення у сфері доступу до публічної інформації формують окрему групу правопорушень інформаційних відносин, що передбачені КУпАП (поряд із правопорушеннями, пов’язаними із забезпеченням обмеження доступу до певних відомостей, розповсюдження яких може спричинити негативний вплив правам та свободам громадян, законній діяльності юридичних осіб, або національній безпеці, а також пов’язаними із забезпеченням безпеки у сфері медіа-інформації) [13, с. 155-160]. У свою чергу, адміністративні правопорушення у сфері доступу до публічної інформації, передбачені КУпАП, можуть бути *класифіковані* залежно від критерію форми забезпечення права на доступ до публічної інформації на такі види:

1) адміністративні правопорушення, пов’язані із недотриманням передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації» приписів стосовно обов’язкового оприлюднення розпорядником публічної інформації (ч. 1 ст. 212^{-3}

КУпАП [2]). Такі проступки вчиняються не у зв'язку із реалізацією громадянами права на доступ до інформації шляхом подання інформаційного запиту. Наведені проступки можуть бути умовно охарактеризовані як *«правопорушення пасивної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації»*;

2) адміністративні правопорушення, пов'язані із недотриманням приписів, передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації», щодо реалізації права на доступ до інформації за інформаційним запитом (ч. 2 ст. 212-3 КУпАП [2]).

Умовна назва – *«правопорушення активної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації»*.

Наявність у діянні особи складу адміністративного правопорушення є фактичною підставою для притягнення її до адміністративної відповідальності. Вищенаведені склади правопорушень, передбачені ч. 1 та ч. 2 ст. 212-3 КУпАП, мають однаковий *об'єкт посягання* – суспільні відносини у сфері реалізації права на доступ до публічної інформації. Що стосується *суб'єкту проступків*, то ними є державні службовці або інші особи, уповноважені на те законодавством України, положеннями про структурний підрозділ органу публічної влади, посадовими інструкціями, до обов'язків яких входить забезпечення реалізації відповідних приписів Закону України «Про доступ до публічної інформації» в частині обов'язкового оприлюднення розпорядником публічної інформації або надання відповіді (публічної інформації) на інформаційний запит щодо публічної інформації (спеціальний суб'єкт).

Законодавчими актами у сфері публічної служби передбачається обов'язок публічних службовців щодо надання публічної інформації в межах, визначених законом, та забезпечення реалізації інших приписів законодавства про доступ до публічної інформації (наприклад, п. 13 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. [6], п. 11 ч. 9 ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. [4], п. 12 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. [5] та ін.). Розпорядник інформації відповідає за визначення завдань та забезпечення діяльності структурного підрозділу або відповідальної особи з питань доступу до публічної інформації розпорядників інформації, відповідальних за опрацювання, систематизацію, аналіз та контроль щодо задоволення запиту на інформацію, надання консультацій під час оформлення запиту, а також за оприлюднення інформації [3, ст. 16]. Експерти наголошують, що забезпечення доступу до публічної інформації входить до кола службових обов'язків не певного одного публічного службовця, а всього ієрархічного службового ланцюжка органу публічної влади. При цьому, суб'єктом вчинення правопорушення може бути як відповідальна особа з питань запитів на публічну інформацію, керівник відповідного структурного підрозділу, так і інші, зокрема підлеглі їм особи [11, с.76], але за наявності в їх діянні вини

ISSN 2786-6300 Print

та інших елементів складу адміністративного правопорушення, передбаченого КУпАП.

Вина є обов'язковою ознакою *суб'єктивної сторони* правопорушень, передбачених ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП. Вона може мати форму: а) умислу – коли особа, яка вчинила проступок, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків; б) необережності – коли особа, яка вчинила проступок, передбачала можливість наслання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоча повинна була і могла їх передбачити. Мотив і мета вчинення таких правопорушень можуть бути різними.

Відмінними є форми діяння як обов'язкового елементу *об'єктивної сторони правопорушень*, передбачених ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП. Мова йде про формальні склади адміністративних правопорушень, а відповідно для кваліфікації встановлення суспільно-шкідливих наслідків їх вчинення та причинно-наслідкового зв'язку між діянням та його наслідками не є необхідним.

Діяння, передбачене ч. 1 ст. 212^{-3} КУпАП, має форму протиправної бездіяльності – невиконання приписів щодо оприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачається Законом України «Про доступ до публічної інформації» [3]. Зокрема, у ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» закріплено, що розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати: 1) інформацію про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси (структуру та обсяг бюджетних коштів, порядок та механізм їх витрачання, структуру, принципи формування та розмір оплати праці, винагороди, додаткового блага керівника, заступника керівника юридичної особи публічного права, керівника, заступника керівника, члена наглядової ради державного чи комунального підприємства або державної чи комунальної організації, що має на меті одержання прибутку, особи, яка постійно або тимчасово обіймає посаду члена виконавчого органу чи входить до складу наглядової ради господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) прямо чи опосередковано належать державі та/або територіальній громаді, тощо), а також інформацію, зазначену в ч. 5 ст. 6 цього Закону; 2) нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності; 3) перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення; 4) порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності; 5) інформацію про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник, а також іншу інформацію про діяльність суб'єктів владних повноважень, визначену в

Законі «Про доступ до публічної інформації», порядок обов'язкового оприлюднення якої встановлений законом. Строки оприлюднення того чи іншого виду публічної інформації визначаються Законом (невідкладно, 5, 10 робочих днів тощо). Розпорядники інформації можуть оприлюднювати публічну інформацію на своєму офіційному веб-сайті, у власних офіційних друкованих виданнях та/або у медіа на підставі договорів про висвітлення діяльності, укладених із суб'єктами у сфері медіа. У разі наявності у розпорядника інформації офіційного веб-сайту така інформація обов'язково оприлюднюється на веб-сайті із зазначенням дати оприлюднення документа і дати оновлення інформації [3].

Діяння, передбачені ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП, можуть мати форму як активної протиправної поведінки (дії), так і пасивної (бездіяльності):

а) необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом – безпідставне віднесення публічної інформації до конфіденційної, таємної або службової інформації, котрі мають особливий правовий режим охорони, обігу та розголошення (ст.ст. 7-9 Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р., Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р., Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 р. та ін.);

б) ненадання відповіді на запит на інформацію – протиправна бездіяльність, яка полягає у пасивній поведінці (невчиненні або жодних дій або всього комплексу необхідних дій) та невиконанні передбачених Законом «Про доступ до публічної інформації» приписів щодо надання відповіді на інформаційний запит;

в) неправомірна відмова в наданні інформації або ненадання інформації – безпідставна відмова у наданні інформації на запит або відмова з підстав, що не передбачені Законом «Про доступ до публічної інформації». У ч. 1 ст. 22 цього Закону передбачені такі підстави для відмови у задоволенні запиту: розпорядник інформації не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит; інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом; особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила передбачені цим Законом фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком; не дотримано вимог до запиту на інформацію, передбачених Законом.

У контексті порушення йдеться про відмову в задоволенні запиту всупереч ст. 22 Закону, про не вказування у повідомленні запитувачеві про відмову фактичних і юридичних підстав такої відмови (відсутність мотивів, пояснення відмови), що передбачено п. 3 ч. 4 ст. 22 Закону, тощо [10, с.314-315].

Поряд з цим, може мати місце й ситуація, за якої формально не приймається рішення про відмову у наданні публічної інформації, відповідь надається, але остання по факту не містить інформації, що запитується (ненадання публічної інформації);

ISSN 2786-6300 Print

г) несвоєчасне надання інформації – надання публічної інформації із порушенням строків, передбачених ст. 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації». Зокрема, закріплюється, що розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. Водночас, встановлено, що у разі якщо запит на інформацію стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь має бути надана не пізніше 48 годин з дня отримання запиту. У разі якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження [3];

ґ) неповне надання інформації – надання публічної інформації у відповідь на інформаційний запит лише частково, тобто в обсязі меншому, ніж запитуваний, без належного обґрунтування такого обмеження. Таке порушення має місце у випадках, коли розпорядник інформації надає лише окрему частину запитуваних відомостей, залишаючи іншу частину без відповіді, попри відсутність передбачених законом підстав для обмеження доступу до відповідної інформації;

д) надання недостовірної інформації – надання у відповідь на інформаційний запит публічної інформації, яка не відповідає дійсності повністю або в окремій частині, зокрема містить помилкові, перекручені чи неточні відомості, що спотворюють фактичний зміст запитуваної інформації.

У свою чергу, привертає увагу, що окремі протиправні діяння, які можуть мати місце у процесі активного та пасивного забезпечення права на доступ до публічної інформації, не знайшли свого чіткого відображення у диспозиціях, передбачених ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП. Йдеться, зокрема, про такі діяння, як оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації, а також нездійснення реєстрації інформаційних запитів на публічну інформацію. Водночас, зазначені порушення здатні істотно ускладнювати або фактично унеможливлювати реалізацію гарантованого законом права на доступ до публічної інформації.

Так, оприлюднення недостовірної чи неповної інформації спотворює зміст публічної інформації, що підриває принцип достовірності та повноти інформації та нівелює мету її оприлюднення як одного з ключових механізмів забезпечення відкритості діяльності органів публічної влади. У свою чергу, нездійснення реєстрації інформаційних запитів створює передумови для їх фактичного ігнорування або безпідставного затягування розгляду та надання відповіді, що позбавляє запитувача можливості ефективно реалізувати своє право на

отримання публічної інформації та ускладнює контроль за дотриманням розпорядниками інформації встановлених законом строків її надання.

Необхідність належного правового реагування на такі порушення узгоджується також із європейськими стандартами у сфері доступу до інформації. Зокрема, у Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів від 18.06.2009 р. (Конвенції Тромсе) наголошується на обов'язку публічних органів забезпечувати ефективну реалізацію права кожної особи на доступ до офіційних документів, що передбачає не лише формальну можливість звернення із запитом, але й належну організацію процедур його розгляду (зокрема, передбачається, що «публічний орган зобов'язаний, наскільки це практично можливо, надавати запитувачу допомогу в ідентифікації офіційного документа, що запитується» (ч. 1 ст. 5), «запит про надання доступу до офіційного документа має бути розглянутий оперативно. Рішення повинно бути ухвалене, доведене до відома заявника та виконане у найкоротший можливий строк або протягом заздалегідь визначеного розумного строку» (ч. 4 ст. 5) [1] тощо). Аналогічний підхід простежується і в практиці Європейський суд з прав людини, який у контексті застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. неодноразово наголошував, що право на доступ до інформації повинно бути забезпечене таким чином, щоб воно було практичним і ефективним; це право випливає та пов'язане зі свободою вираження поглядів, передбаченої ст. 10 Конвенції (наприклад, рішення ЄСПЛ у справах «Таршашаг а Сабадсагйогокерт проти Угорщини» (*«Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary»*) від 14.04.2009 р. [15], «Молодіжна ініціатива з прав людини проти Сербії» *(«Youth Initiative for Human Rights v. Serbia»)* від 25.09.2013 р. [16], «Угорський Гельсінський комітет проти Угорщини» (*«Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary»*) від 08.11.2016 р. [14] та ін.).

У контексті питання, що розглядається, заслуговують на увагу положення проекту Кодексу про адміністративні проступки (реєстр. № 11386) від 28.06.2024 р. (далі – проект Кодексу), котрий спрямований на забезпечення дерадянізації та європеїзації адміністративно-деліктного законодавства України [12, с.15]. У ст. 421 проект Кодексу передбачається, що «*порушення правил оприлюднення інформації, правил і порядку надання інформації, передбачених законами України «Про доступ до публічної інформації» … має наслідком накладення штрафу першої категорії*» [7]. Як видається, формулювання диспозиції ст. 421 у проекті Кодексу є досить узагальненим порівняно із тим, що має місце у ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} чинного КУпАП (описова диспозиція із переліком форм протиправних діянь). Вочевидь, у такому узагальненому варіанті диспозиції нею охоплюються й діяння, які ми пропонуємо врегулювати як адміністративно-карані порушення (зокрема, оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації, нездійснення реєстрації інформаційних запитів на публічну інформацію). У свою

чергу, вважаємо, що варто не допустити й ситуація визнання адміністративно-караними будь-яких без винятку порушень приписів Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне збереження у новому Кодексі про адміністративні проступки моделі описової диспозиції ст. 421 із перерахуванням переліку протиправних адміністративно-караних діянь.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що адміністративна відповідальності за порушення права на доступ до публічної інформації є одним із заходів забезпечення законності у відповідній сфері (поряд із дисциплінарною та іншими видами юридичної відповідальності, адміністративним та судовим оскарженням, контрольно-наглядовою діяльністю). Адміністративні правопорушення, передбачені ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП, формують окрему групу інформаційних проступків, що посягають на суспільні відносини у частині реалізації громадянами права на публічну інформацію. З-поміж таких проступків можна виділяти: а) «порушення пасивної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації», що визначені ч. 1 ст. 212^{-3} КУпАП (неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено Законом України «Про доступ до публічної інформації»); б) «порушення активної форми забезпечення права на доступ до публічної інформації», передбачені ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП (порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації», а саме: необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації). Водночас, з метою запобігання порушенням та забезпечення ефективної реалізації права на доступ до публічної інформації доцільним є вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства України, зокрема внесення змін до ч. 1 та ч. 2 ст. 212^{-3} КУпАП шляхом чіткого визнання адміністративно-караними діяннями також оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації та нездійснення реєстрації інформаційних запитів, що дозволить не лише підвищити ефективність захисту права на інформацію, а й сприятиме узгодженню законодавства України із європейськими стандартами, підвищуючи прозорість та підзвітність органів публічної влади.

Література:

1. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів від 18.06.2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09#Text

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р., № 8073-X, зі змін. та доп. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (дата звернення: 09.03.2026)

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р., № 2939-VI, зі змін. та доп. *Офіційний вісник України*. 2011. № 10. Ст. 446.

4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р., № 1697-VII, зі змін. та доп. *Офіційний вісник України*. 2014. № 87. Ст. 2471.

5. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р., № 794-VIII, зі змін. та доп. *Офіційний вісник України*. 2016. № 6. Ст. 295.

6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р., № № 889-VIII, зі змін. та доп. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.

7. Проект Кодексу про адміністративні проступки, реєстр. № 11386 від 28.06.2024 р. URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44507 (дата звернення: 09.03.2026)

8. Адміністрування і ви. Принципи адміністративного права у відносинах між особами та органами публічної влади: посіб. / наук. ред. перекладу О. Р. Радишевської. 2020: Рада Європи, 90 с. URL: https://rm.coe.int/handbook-administration-and-you/1680a06311

9. Алексєєва Є. А. Основні положення Закону України «Про доступ до публічної інформації» в контексті інформації про стан довкілля: посіб. для суб'єктів владних повноважень на місцевому рівні / наук. ред. Д. В. Скрильніков. Львів: МБО «Екологія-Право-Людина», 2012. 39 с.

10. Закон України «Про доступ до публічної інформації»: науково-практичний коментар / Р. Головенко, Д. Котляр, О. Нестеренко, Т. Шевченко. Київ, 2012. 335 с.

11. Методичні рекомендації щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації» / М. В. Лациба, О. С. Хмара, В. В. Андрусів та ін.; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. Київ: Агентство «Україна», 2011. 144 с.

12. Оновлення адміністративно-деліктного законодавства в Україні: актуальні ідеї та їх обговорення: зб. тез за матеріалами панельної дискусії VII Харківського міжнародного юридичного форуму (26 верес. 2023 р., м. Харків). Харків: НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2024. 84 с.

13. Перун Т. С. Адміністративна відповідальність в системі заходів забезпечення інформаційної безпеки Україні. *ІТ-право: проблеми та перспективи розвитку в Україні:* зб. матеріалів ІІ Міжнарод. наук.-практ. конф (м. Львів, 17 листоп. 2017 р.). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2017. С. 155-160.

14. Judgment in the Case of Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary (Application no. 18030/11). European Court of Human Rights, 08 November 2016. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-167828

15. Judgment in the Case of Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary (Application no. 37374/05). European Court of Human Rights, 14 April 2009. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-92171

16. Judgment in the Case of Youth Initiative for Human Rights v. Serbia (Application no. 48135/06). European Court of Human Rights, 25 September 2013. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-119237

References:

1. Konventsiia Rady Yevropy pro dostup do ofitsiinykh dokumentiv vid 18.06.2009 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09#Text [Convention of the Council of Europe on Access to Official Documents, 18.06.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09#Text] [in Ukrainian].

2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 07.12.1984 r., № 8073-X, zi zmin. ta dop. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (data zvernennia: 09.03.2026) [Code of Ukraine on Administrative Offenses, 07.12.1984, No. 8073-X, as amended. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (accessed: 09.03.2026)] [in Ukrainian].

3. Pro dostup do publikhnoyi informatsii: Zakon Ukrainy vid 13.01.2011 r., № 2939-VI, zi zmin. ta dop. Ofits. visn. Ukrainy. 2011. № 10. St. 446 [Law of Ukraine on Access to Public Information, dated 13.01.2011, No. 2939-VI, as amended, Official Gazette of Ukraine, 2011, No. 10, p. 446] [in Ukrainian].

4. Pro prokuraturu: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r., № 1697-VII, zi zmin. ta dop. Ofits. visn. Ukrainy. 2014. № 87. St. 2471 [Law of Ukraine on the Prosecutor's Office, dated 14.10.2014, No. 1697-VII, as amended, Official Gazette of Ukraine, 2014, No. 87, p. 2471] [in Ukrainian].

5. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan: Zakon Ukrainy vid 12.11.2015 r., № 794-VIII, zi zmin. ta dop. Ofits. visn. Ukrainy. 2016. № 6. St. 295 [Law of Ukraine on the State Bureau of Investigation, dated 12.11.2015, No. 794-VIII, as amended, Official Gazette of Ukraine, 2016, No. 6, p. 295] [in Ukrainian].

6. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 r., № 889-VIII, zi zmin. ta dop. Ofits. visn. Ukrainy. 2016. № 3. St. 149 [Law of Ukraine on Civil Service, dated 10.12.2015, No. 889-VIII, as amended, Official Gazette of Ukraine, 2016, No. 3, p. 149] [in Ukrainian].

7. Proekt Kodeksu pro administratyvni prostupky, reiestr. № 11386 vid 28.06.2024 r. URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44507 (data zvernennia: 09.03.2026) [Draft Code on Administrative Offenses, Reg. No. 11386, 28.06.2024. URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44507 (accessed: 09.03.2026)] [in Ukrainian].

8. Administrovannia i vy. Pryntsypy administratyvnoho prava u vidnosynakh mizh osobamy ta orhanamy publikhnoyi vlady: posib. / nauk. red. perekladu O.R. Radyshevskoï. 2020: Rada Yevropy, 90 s. URL: https://rm.coe.int/handbook-administration-and-you/1680a06311 [Administration and You: Principles of Administrative Law in Relations Between Individuals and Public Authorities / scientific editor of translation O.R. Radyshevska. 2020: Council of Europe, 90 p. URL: https://rm.coe.int/handbook-administration-and-you/1680a06311] [in Ukrainian].

9. Alekseieva, E.A. (2012). Osnovni polozhennia Zakonu Ukrainy "Pro dostup do publikhnoyi informatsii" v konteksti informatsii pro stan dovkillya: posib. dlia subiektiv vladnykh povnovazhen na mistsevomu rivni / nauk. red. D.V. Skryl'nikov. Lviv: MBO "Ekologiia-Pravo-Liudyna," 39 s. [Main Provisions of the Law of Ukraine "On Access to Public Information" in the Context of Environmental Information: A Handbook for Local Authorities / scientific editor D.V. Skrylnikov. Lviv: NGO "Ecology-Law-Human," 39 p.] [in Ukrainian].

10. Zakon Ukrainy "Pro dostup do publikhnoyi informatsii": naukovo-praktychniy komentar / R. Holovenko, D. Kotliar, O. Nesterenko. Kyiv: T. Shevchenko, 2012. 335 s. [Law of Ukraine "On Access to Public Information": Scientific and Practical Commentary / R. Holovenko, D. Kotlyar, O. Nesterenko. Kyiv: T. Shevchenko, 2012, 335 p.] [in Ukrainian].

11. Latsyba, M.V., Khmara, O.S., Andrusiv, V.V., et al. (2011). Metodychni rekomendatsii shchodo praktychnoho vprovadzhennia Zakonu Ukrainy "Pro dostup do publikhnoyi informatsii." Kyiv: Agentstvo "Ukraina," 144 s. [Methodological Recommendations for the Practical Implementation of the Law of Ukraine "On Access to Public Information." Kyiv: Agency "Ukraine," 144 p.] [in Ukrainian].

12. Onovlennia administratyvno-deliktnogo zakonodavstva v Ukraini: aktual'ni idei ta yikh obhovorennia: zb. tez za materialamy panel'noi dyskusii VII Kharkivs'koho mizhnarodnoho yurydychnoho forumu (26 ver. 2023 r., m. Kharkiv). Kharkiv: NUU imeni Yaroslava Mudroho, 2024.

84 s. [Updating Administrative-Delict Legislation in Ukraine: Current Ideas and Discussion: Collection of Abstracts from the Panel Discussion of the VII Kharkiv International Legal Forum (26 Sept. 2023, Kharkiv). Kharkiv: NJU named after Yaroslav Mudry, 2024, 84 p.] [in Ukrainian].

13. Perun, T.S. (2017). Administratyvna vidpovidalnist' v systemi zakhodiv zabezpechennia informatsiinoi bezpeky Ukraini. IT-pravo: problemy ta perspektyvy rozvytku v Ukraini: zb. materialiv II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Lviv, 17 lystop. 2017 r.). Lviv: NU "Lvivska Politekhnika," S. 155-160 [Administrative Liability in the System of Measures to Ensure Information Security in Ukraine. IT-Law: Problems and Prospects of Development in Ukraine: Collection of Materials of the II International Scientific-Practical Conference (Lviv, 17 Nov. 2017). Lviv: Lviv Polytechnic National University, pp. 155-160] [in Ukrainian].

14. Judgment in the Case of Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary (Application no. 18030/11). European Court of Human Rights, 08 November 2016. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-167828

15. Judgment in the Case of Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary (Application no. 37374/05). European Court of Human Rights, 14 April 2009. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-92171

16. Judgment in the Case of Youth Initiative for Human Rights v. Serbia (Application no. 48135/06). European Court of Human Rights, 25 September 2013. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-119237

Дата першого надходження статті до видання: 24.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.03.2026